HARALAMB ZINCĂ
CEASURILE SFÎNTULUI BARTOLOMEU
35
CLUBUL TEMERARILOR

HARALAMB ZINCĂ

CEASURILE SFÂNTULUI BARTOLOMEU

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.35

virtual-project.eu

București - 1967
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA ILIOPOLIS
Coperta de
DUMITRU IONESCU

I

Se arăta a fi un om simpatic, volubil, puțin sentimental. Știa românește și nu se sfia să intre în vorbă cu cei doi români din compartiment. Bărbat la vreo patruzeci și cinci de ani, de statură potrivită, cu o față prelungă, brăzdată de două cute adânci în jurul unei guri cu buze subțiri, părea un mare admirator al peisajului.

— Frumusețile României sunt de neasemuit, spuse el, nu fără un anume patetism în glas.

— Vorbiți foarte bine românește, observă un călător care mai toată vremea șezuse cufundat în lectura unei cărți.

— Nu prea, răspunse străinul cu modestie… Deși am trăit mulți ani în țara dumneavoastră… la Arad… pe când eram adolescent.

Lăsă, printre altele, să se înțeleagă că descindea dintr-o familie bogată și că taică-său, pe timpuri reprezentantul unei societăți bancare din Occident, locuise multă vreme la Arad, unde era cunoscut și ca pasionat vânător.

— Vâna prin Munții Semenicului… O, domnule, Banatul e un ținut foarte pitoresc… Sunt nespus de fericit că o să-mi revăd orașul adolescenței… vreau să și vânez.

Vorbea cuprins de o ușoară emoție, ceea ce dădea accentului său străin un farmec aparte.

— Poate că o să urc în munți, la o vânătoare de mistreți, adăugă el. Fumați?

Nu așteptă răspunsul celorlalți. Scoase o tabacheră plată, de argint, pe care o deschise printr-o ușoară apăsare și preciză: „Chesterfield”. Cei doi călători români nu-l refuzară, dar aproape în același timp întinseră și ei pachetele.

Străinul exclamă:

— Ah, ospitaliera țară românească! Luă din fiecare pachet câte o țigară. Ospitalitatea dumneavoastră e proverbială! Își aprinse o țigară „Favorit”, trase câteva fumuri și aprecie: Are o aromă plăcută.

După un timp, trenul atinse punctul de frontieră Curtici. Călătorii își completară declarațiile de trecere pe teritoriul României. Vameșii își făcură și ei apariția. Treceau dintr-un

compartiment în altul, salutau respectuos călătorii și tot respectuos își îndeplineau obligațiile statornicite prin lege. Străinul prezentă la control cele două valize. Le deschise, deși nimeni nu-i ceruse acest lucru. Vameșii însă îl salutară și trecură în compartimentul următor.

— Ce control sumar, se miră străinul, punându-și valizele la loc. Nu mă așteptam. Ieși pe culoar, privind curios după vameși.

În sfârșit, controlul vamal se încheie. Trenului i se dădu plecarea. Străinul rămase la fereastră, fermecat de noutatea peisajului. Era o primăvară târzie, verdele crud al ierbii și al frunzelor îi încânta privirea. Fuma mult, ofta și, asemenea unui copilandru, se uita bucuros după fiecare amănunt zărit în plin câmp sau prin gări.

După o bucată de vreme, un tovarăș de compartiment îi atrase atenția că ar trebui să se pregătească. „Urmează Aradul!” Străinul tresări, mulțumi și începu să-și adune bagajul. Curând, trenul își încetini viteza, apoi opri. Străinul își luă rămas bun de la cei cu care călătorise mai bine de douăsprezece ore împreună. I se ură vacanță plăcută, succes deplin la vânătoarea de mistreți. Cineva îl ajută la coborâre. De pe peron turistul mai aruncă o privire surâzătoare celor de la fereastră, după care se îndreptă spre ieșire. Un hamal își oferi serviciile, el însă îl refuză politicos.

Se opri în fata gării, lăsă valizele din mână și, tulburat, încercă să cuprindă totul dintr-o căutătură – cerul senin, turnurile vechilor clădiri, țigla colorată a acoperișurilor, forfota călătorilor care soseau ori plecau. Broboane de sudoare îi năpădiră fruntea brăzdată de cute energice. Apoi, vrând parcă să-și curme propria-i nostalgie, apucă brusc valizele și se îndreptă spre primul taxi ieșit în cale.

— La hotel „Continental”, te rog!

Șoferul făcu un semn din cap că a înțeles și apăsă pe accelerator. Împins de o nestăpânită curiozitate, străinul privea înfrigurat când în stânga, când în dreapta drumului.

— N-ați mai fost de mult pe la Arad? întrebă șoferul care observase prin oglinda retrovizoare neliniștea atât de caracteristică unor vizitatori.

— Ce schimbat e orașul! exclamă pasagerul. E foarte schimbat.

— Da, da, confirmă șoferul. Ar fi vrut să mai adauge ceva, însă în aceeași clipă mașina opri în fața hotelului.

— O, am și ajuns! constată străinul cu tristețe și oftă.

Șoferul îi deschise portiera, îl ajută să coboare, să-și ducă valizele, primi un bacșiș gras, mulțumi și plecă.

La intrare, fu întâmpinat de către directorul hotelului, care îl întrebă în germană:

— Domnul Bartolomeu Grieg?

— Eu sunt, răspunse străinul în românește.

— Fiți binevenit, îi ură hotelierul. Vă așteptam. Știți românește?

— Cum să nu, am locuit cândva în orașul dumneavoastră... Domnul Grieg îi întinse pașaportul.

— ... Am reținut pentru dumneavoastră camera 15, la etajul întâi. Doriți s-o vedeți mai întâi?

Domnul Bartolomeu Grieg lăsă bucuros valizele la recepție și-și urmă gazda – un bărbat scund, rotofei și cu o chelie acoperită de câteva fire cărunte.

Politicos din cale-afară, hotelierul îi prezentă camera rezervată:

— În hotelul nostru vă puteți bucura de tot confortul... iată vestibulul... În dreapta aveți baia... Ferestrele camerei dau spre Mureș.

Străinul, cu aceeași privire pierdută parcă în adâncul amintirilor, cercetă încântat mobilierul, camera. Nu-și ascunse mulțumirea.

— Îmi place! Rămân aici.

— Conducerea hotelului vă dorește vacanță plăcută.

Rotofeiul îi aruncă străinului un surâs profesional și, retrăgându-se, se înclină spunând:

— O să vă trimit imediat valizele!

După plecarea hotelierului, Bartolomeu deschise fereastra. O boare răcoroasă umfla perdeaua pufoasă. Își scoase haina și rămase în vestă. Simți boarea înfiorându-i trupul înfierbântat. Se întinse, oasele îi trosniră sec, căscă și privi satisfăcut în juru-i.

Cineva bătu la ușă. Un băiat îi aduse bagajul.

Truda băiatului fu răsplătită cu o bancnotă de cinci lei. Apoi își desfăcu valizele; trecu în baie, își făcu un duș rece, reveni în cameră, lăsă storurile de la fereastră și plonjă ștrengărește în patul moale și odihnitor.

II

După-amiază, în jurul orei 17, hotelierul îl văzu pe domnul Bartolomeu Grieg ieșind nemulțumit de la braseria hotelului. Se grăbi, deci, să-l întrebe:

— Domnule Grieg, vă văd indispus… V-au nemulțumit cumva serviciile noastre?

— O, nu! se grăbi Grieg să-l liniștească… Hotelul dumneavoastră este excelent… Surâse necăjit, iar cutele din jurul gurii i se adânciră puternic. Mi s-a întâmplat un accident. A! Nu vă speriați! Nu-i prea grav. Domnul Grieg întinse mâna stângă și-și arată ceasul, un „Atlantic” de aur. L-am lovit, pesemne, și l-am stricat. Mai mult din obișnuință duse ceasul la ureche, închipuindu-și că, prin cine știe ce minune, și-ar fi reluat tic-tac-ul! Nu mai merge. A stat.

— Da, păcat! îl compătimi rotofeiul. Dar nimic mai simplu, îl veți da la reparat.

— Îmi puteți recomanda un ceasornicar de încredere?

— Cum să nu, chiar pe strada noastră… strada Republicii, se găsesc două cooperative.

— Nu m-ați înțeles, zise străinul, eu am întrebat de un ceasornicar.

— Am înțeles bine, zâmbi hotelierul condescendent. La noi, ceasornicarii sunt organizați în cooperative.

— În cooperative?! murmură străinul cu un aer dezamăgit. Nu vă supărați… credeți că pot să am… Știți, e de aur… Grieg întinse din nou mâna stângă și-și arătă ceasul…

— O, puteți să aveți încredere! Dacă doriți, avem și un particular… unul Romoșan, pe strada T… nr. 51. Știți unde vine… eu unul însă nu vi l-aș recomanda. Apelați la serviciile cooperativelor, insistă el cu o intonație care amintea de vocea crainicilor de la radio.

— Vă mulțumesc…

— La dispoziția dumneavoastră, domnule Grieg… Rotofeiul se înclină și zâmbi serviabil.

Străinul își mai duse o dată ceasul la ureche și părăsi hotelul vădit indispus.

În stradă, rămase o clipă locului, descumpănit. Apoi, ca și când și-ar fi amintit de un anume lucru, o porni mai departe,

spre centrul orașului. Soarele asfințea; umbre uriașe se întindeau peste oraș, învăluindu-l. Pășea fără grabă, prudent parcă; în răstimpuri se oprea, se uita melancolic în juru-i, asaltat, fără îndoială, de aduceri aminte. Poate de aceea nu observă pe tânăra femeie în albastru care se luase după el, înregistrându-i fiece mișcare.

Clădirile din centrul orașului i se păruseră domnului Bartolomeu Grieg neschimbate. Doar magazinele, firmele aveau altă înfățișare, necunoscută de el până atunci. Îl uimeau animația străzii, buna dispoziție a trecătorilor. După un timp, descoperi vitrina unui magazin de ceasuri și se opri în dreptul ei. Cercetă curios și cu luare-aminte mărcile, prețurile, apoi își duse propriul ceas la ureche: nu, tot nu funcționa. Ceva mai târziu, femeia în albastru îl văzu dând târcoale unei cooperative de ceasornicari. Bartolomeu Grieg intenționa chiar să intre, dar se răzgândi. Urmăritoarea sa nu avea cum să bănuiască că el, în clipa aceea, își amintise adresa ceasornicarului particular. Bartolomeu Grieg știa unde se găsește strada T. O porni într-acolo, cu același pas rar și elastic. Descoperi curând firma atelierului – mică, cenușie, pictată cu litere negre. Citi de departe: „Ceasornicărie D. Romoșan”. Trecu apoi nehotărât prin fața atelierului, însă după câțiva pași făcu cale-ntoarsă, atras parcă de vitrina mizeră a dughenei. Cercetă cu un dispreț justificat ceasurile vechi, demodate, care arătau ore deosebite. Prin geamul prăfuit al vitrinei îl zări și pe stăpânul ceasornicăriei. Stătea la măsuța sa de lucru și, cu o lupă prinsă de ochiul drept, meșterea ceva la un cesuleț. Era singur în atelier. Domnul Bartolomeu se hotărî, în sfârșit, să intre. Numai atunci își dădu seama cât de întunecos și de sărăcăcios era atelierul și o inexplicabilă senzație de îngrijorare puse stăpânire pe el. Ceasornicarul își înălță capul, lăsă să-i cadă lupa și se ridică să-și întâmpine clientul.

— Cu ce vă putem fi de folos?

Ceasornicarul părea să fie mult mai în vârstă decât acest turist străin, rătăcit în atelierul său; poate din pricina chipului său brăzdat de riduri sau, poate, din pricina părului cărunt și rar. Avea însă o privire care-l întinerea, o privire puțin vicleană, puțin ștrengărească. Și, ciudat, întâlnindu-i ochii, Bartolomeu Grieg simți cum unda aceea de îngrijorare i se risipește.

Nu răspunse imediat la întrebarea meseriașului. Cu mișcări calme, își scoase ceasul și-l puse pe tejghea.

— Mi s-a stricat!

Niște degete lungi, uscate și febrile, apucară ceasul de aur.

— Ehei! Ce piesă rară! „Atlantic”! De aur! Ultimul tip, nu-i așa? De mult n-am mai ținut în mână o asemenea piesă! mărturisi sincer emoționat.

— L-am stricat, nu-mi dau seama cum, îi explică domnul Bartolomeu.

Ochii mici și curioși ai ceasornicarului îl disecară cu un interes aparte. Pesemne se străduia să determine acea legătură intimă între valoarea ceasului și personalitatea neașteptatului său client. „Cum de-și putea permite să strice un ceas atât de valoros?” Și dintr-o dată ținuta și distincția vizitatorului îl impresionară plăcut. Spuse:

— Aș fi nespus de măgulit să-l pot repara. Mâinile uscăține și foarte îndemânatice ale meșterului se apucară mecanic de lucru; după ce înlătură capacul, nu-și putu stăpâni o exclamație de uluire:

— O, ce minune de mecanism! Câtă finețe, domnule! O adevărată bijuterie.

Cercetă îndelung, cu ajutorul lupei, piesele fine ale ceasului de aur, pietrele sale minuscule. În cele din urmă, spuse cu o adâncă mâhnire:

— L-ați forțat… Ați forțat arcul, domnule… Lăsă să-i cadă lupa și-și privi clientul cu o vădită părere de rău. Nu pot să vă fiu de folos. N-am piese de schimb la valoarea ceasului.

— Păcat, oftă Bartolomeu după o scurtă tăcere. Îmi pare tare rău! Știți, sunt în trecere prin țara dumneavoastră, prin Arad, și vă închipuiți ce înseamnă pentru mine să am un ceas.

Ceasornicarul mai admiră un timp mecanismul ceasului, apoi îl înapoie turistului.

— La noi nu se mai găsesc demult ceasuri „Atlantic”… Dacă doriți, vă pot pune, provizoriu, un arc, iar când o să ajungeți acasă, o să-l înlocuiți.

Domnul Grieg se posomorî de-a binelea. Capul îi căzu în piept, sprâncenele i se adunară la rădăcina nasului.

— Nu poți procura piese de schimb?

— Regret, domnule, nu pot.

— Hm! mare ghinion, suspină el. Cât valorează în România ceasul ăsta?

— Nu cumva vreți să-l vindeți? se interesă Romoșan, tulburat. Brusc, licărul din adâncul ochilor săi mici începu să sclipească, de parcă ar fi izbutit să intercepteze niște tainice semnale.

— Nu, domnule, cum o să-l vând?! Am întrebat doar așa, cât valorează...

După un timp de gândire, ceasornicarul răspunse:

— O mie opt sute de lei.

— Numai atât?! exclamă Bartolomeu Grieg, descrețindu-și sprâncenele.

Romoșan păru puțin încurcat, înălță din umeri ca și când ar fi vrut să se scuze că valoarea obiectului în discuție se ridica doar la 1 800 de lei.

În timp ce-și prindea la mână ceasul, străinul oftă iar și dădu trist din cap; evident, ceva îl nemulțumea sau nu-i convenea. Se uită în stradă: femeia în albastru care se oprise pentru o clipă în fața vitrinei izbutise la vreme să se facă nevăzută.

— Cât vă datorez? întrebă el, arătându-se gata să plătească oricât i s-ar cere.

— Nimic, domnule!

— Atunci... la revedere și vă mulțumesc pentru amabilitate...

— La revedere, domnule!

În dreptul ușii, Bartolomeu Grieg se răzgândi și nu mai apăsă clanța.

— Să zicem că m-aș hotărî să-l vând... S-ar găsi oare cineva să mi-l cumpere?

— Cum să vă spun?! Întrebarea îl luase prin surprindere. Vreți chiar să-l vindeți?

Bartolomeu reveni în dreptul ceasornicarului, la tejghea.

— S-ar găsi vreun client? stărui străinul.

Romoșan, mai mult din obișnuință, se uită în direcția vitrinei. Văzu strada... trecătorii...

— La noi, cum să vă explic... Glasul meseriașului i se păru străinului gâtuit de frică, de o neliniște lăuntrică. Știți, e cam primejdios... Ceasul e de aur... Trafic... Totuși aș putea să caut... să încerc... Ați obține pe el...

— Cât? luă străinul înainte.

— Să-l mai văd o dată, propuse Romoșan cu ceva mai multă îndrăzneală, întinzând mâna după ceas.

Domnul Bartolomeu Grieg ezită să i-l dea. În cele din urmă, și-l scoase de la mână. Ceasornicarul îl cercetă din nou, apoi zise:

— Așa cum v-am mai spus: o mie opt sute de lei!

Bartolomeu nu răspunse imediat. Deveni brusc prevăzător și nu-și mai lua ochii de la ușă.

— Și dacă ați pune un arc nou, cât m-ar costa?

— 80 de lei, răspunse ceasornicarul prompt, dar și dezamăgit de terminarea discuției. Mâine după-masă, la orele cinci, îl puteți ridica gata reparat.

— Îmi dau seama că e mai bine să-mi puneți un arc, se hotărî străinul. Nu știu… o să mă mai gândesc. De lăsat însă îl las… Până mâine o să vă gândiți și dumneavoastră.

Un licăr de speranță se aprinse în ochii ceasornicarului.

— Să știți că risc…

— Ce vreți să spuneți? își arătă domnul Grieg nedumerirea.

— Știți… la noi… așa cum am mai spus… ceasul e de aur, nu avem voie să vindem, iar eu nu sunt decât un biet ceasornicar particular.

— Aha, înțeleg, mărturisi Bartolomeu Grieg, atunci și eu risc, nu-i așa? De aceea poate e mai bine să ne mai gândim… Îl las. Îmi dați vreun bon de primire?

— Desigur, se grăbi Romoșan să-l încredințeze. Fără chitanță nici eu nu l-aș primi în lucru. Scoase la iveală un chitanțier, se interesă de numele clientului și completă toate datele necesare

— Pe mâine, deci? mai întrebă o dată Grieg, după ce ascunse chitanța în portofel.

— La ora cinci după-amiază.

— Mulțumesc.

— La revedere,

— La revedere, domnule Grieg.

Un amurg blând, îmbietor la plimbări solitare, la aduceri aminte. Mulțumit că-și dăduse ceasul la reparat, Bartolomeu Grieg o porni agale spre Mureș. O vreme urmări dus pe gânduri valurile tulburi ale râului. Ceva mai târziu își aminti că în Arad mai avea o cunoștință de demult. Se uită la ceas. Negăsindu-l la locul său, zâmbi. O porni iarăși agale, lăsând în urmă Mureșul. Se întunecase de-a binelea, când nimeri pe niște străzi lăturalnice. În jurul orei 21 se opri în dreptul unei curți. Scrută atent strada pustie. Nu găsi niciun semn care ar fi putut să-l îngrijoreze. Până și casa din fundul curții părea pustie. Domnul

Bartolomeu Grieg deschise poarta și intră în curte. Cineva totuși îl văzuse – femeia în albastru.

III

A doua zi, la ora fixată de ceasornicar, domnul Bartolomeu Grieg se prezentă să-și scoată ceasul de la reparat. Punctualitatea străinului îl uimi pe domnul Romoșan (o pendulă enormă și demodată, aflată în fundul atelierului, ajunsese doar la a treia bătaie când ușa se deschise) și, de aceea, îl întâmpină cu un deosebit respect.

— Bună ziua. Domnule Grieg! E cinci fix. (În aceeași clipă, se auzi a cincea bătaie a pendulei.) Clienții mei, de obicei, nu sunt atât de paroliști.

Grieg nu dădu nicio atenție celor spuse de ceasornicar și, fără să-și ascundă neliniștea, se interesă.

— Ei, e gata?

— Vai de mine, se apără ceasornicarul, am fost și suntem o firmă serioasă! Se aplecă și scoase de sub tejghea o casetă de metal tip „Fichet” pe care seara, după lăsarea lucrului, nu o lăsa în atelier, ci o lua cu sine, acasă. O deschise sub ochii străinului. În afară de ceasul de aur, caseta nu mai conținea nicio altă valoare.

— I-am pus un arc extra! se lăudă ceasornicarul. Cel mai bun pe care-l mai aveam prin micile mele rezerve.

Domnul Bartolomeu Grieg luă ceasul și-l duse la ureche. Închise ochii și ascultă un timp tic-tac-ul mecanismului. Deschise ochii și-l privi pe ceasornicar cu recunoștință.

— În privința calității, fiți fără grijă, îl asigură domnul Romoșan, am făcut o treabă bună...

— O, nu mă îndoiesc, surâse străinul. De altfel, la un pahar de whisky mi-am amintit de dumneavoastră... Înainte de război ați avut în centru o mare ceasornicărie, nu-i așa? Dacă nu mă înșel și tatăl dumneavoastră tot ceasornicar a fost...

— Exact... foarte exact, domnule Grieg. Firma noastră e foarte veche. Un străbunic de-al meu a fost furnizorul Curții Imperiale din Viena. Firma și arta meseriei s-au transmis din tată-n fiu, rosti ceasornicarul cu un ton dramatic și copleșit parcă de onoarea propriei familii. Își înălță semeț privirile și, umflându-și

pieptul slab, continuă cu același ton grav: Am vrut să păstrez firma, onoarea ei, de aceea am refuzat să intru în cooperativă… Slavă Domnului, o scot la capăt. Mai sunt clienți care mă știu și mă mai caută.

Pe chipul străinului se ivise o expresie de compătimire, semn că mărturisirile ceasornicarului îl mișcaseră. Oftă și, ca să risipească atmosfera apăsătoare care se lăsase, zise:

— Sunt convins că mi l-ați reparat bine. Duse din nou ceasul la ureche, apoi, fără nicio legătură cu fraza anterioară, urmă: Îmi dați două mii de lei pe el?

Ceasornicarul surâse stingher; întrebarea directă a clientului îl intimidase, îl făcuse să roșească.

— Văd că vă pricepeți la negustorie, îl măguli Romoșan.

— Puțin, acolo… răspunse domnul Grieg, cu o modestie care, de fapt, nu voia să infirme aprecierea ceasornicarului, ci dimpotrivă.

— Nu pot să vă dau mai mult de 1 800 lei… Nu-l iau pentru mine, ci ca să-l vând… Un ban mai trebuie să câștig și eu, nu-i așa?

— Două mii! rosti străinul sentențios.

— O mie opt sute, se încăpățână domnul Romoșan.

Apoi, târguiala se transformă într-un joc plăcut, căci cei doi de fapt se învoiseră de mult asupra prețului.

— O fac pentru că am nevoie de bani, mărturisi domnul Grieg, în cele din urmă. Vreau să călătoresc prin țară, mai am și niște rude sărace, n-aș vrea să stau pe capul lor…

În vremea asta, ceasornicarul se apucă să-i numere sutele. Străinul numără și el în gând. Optsprezece bucăți. Domnul Grieg întinse ceasul, luă bancnotele, le rândui frumos într-un portofel.

— La revedere, domnule Romoșan, zise întinzându-i mâna, fără însă a părăsi atelierul. Rămase locului, privind fix în ochii bucuroși ai ceasornicarului.

— V-ați răzgândit cumva? întrebă Romoșan neliniștit. Dacă doriți, vă înapoiez ceasul.

Domnul Grieg dădu din cap în semn că nu. După o scurtă gândire, îi răspunse:

— Abia acum, domnule Romoșan, îmi dau seama că pot să am încredere în dumneavoastră. De altfel, și prietenii mei din oraș n-au avut pentru dumneata decât cuvinte de laudă.

Tăcu brusc, măsurându-l de astădată pe ceasornicar cu niște ochi mici și severi, de parcă ar fi vrut dintr-o dată să constate efectul cuvintelor sale. Părea satisfăcut de ceea ce izbutise să constate în privirile interlocutorului. Se aplecă ușor peste tejghea și-l întrebă în șoaptă:

— V-ar interesa 50 de ceasuri „Omega”, ultimul tip?

Fără să mai aștepte vreun răspuns, Grieg scoase din buzunarul de la vestă o mostră.

— Cincizeci de ceasuri?! exclamă ceasornicarul, abia auzit. Brusc, păli. Clipi des din pleoape, ca și când în felul acesta ar fi putut să-și risipească teama ce pusese stăpânire pe întreaga sa ființă. Se uită îngrozit afară și, zărind strada pustie, se mai liniști un pic. Totuși, copleșit de cele auzite, exclamă din nou:

— Cincizeci de bucăți!

— Exact!

— O avere, spuse ceasornicarul înghițind un nod.

— Nu zic nu.

Domnul Grieg nu-l slăbea din ochi. Fără voia sa, în colțul gurii îi răsări un surâs ironic. Teama domnului Romoșan îl amuza.

— Am nevoie de bani… le dau ieftin, conchise el.

Înainte de a pune mâna pe mostră, ceasornicarul mai aruncă o privire în stradă. Văzu la vitrină o femeie blondă, într-o roche grena, dar care se îndepărtă imediat. Ceasul era nou, modern. Marca, nici vorbă, foarte cunoscută. Romoșan îl studie pe toate părțile cu o vădită plăcere profesională. Dădea din cap: „Da. Ăsta e ceas!” Oftă: „Ehei, dacă aș avea bani!” Și iarăși zise, uluit:

— Cincizeci de bucăți!…

— Să știți că le dau pe un preț convenabil.

— Nu. Nu… încercă Romoșan să reziste ispitei.

Totuși, când domnul Grieg vru să ia mostra înapoi, ceasornicarul nu i-o dădu: voia s-o mai privească.

— Văd că vă este teamă, constată domnul Grieg, cu un ușor dispreț în vorbire. Îmi închipuiam că afacerea pe care v-o propun o să vă intereseze. Nu vreau să forțez lucrurile, să vă pricinuiesc necazuri… Îmi închipuiam că, în felul ăsta, vă ofer și dumneavoastră prilejul unui câștig frumos… Aha, da, cum de nu mi-am dat seama, poate vă închipuiți că aveți de a face cu altcineva și nu cu un turist străin…

Și fără ca ceasornicarul să-i fi cerut, domnul Bartolomeu, zâmbind înțelegător, își arătă pașaportul, frunzărindu-i paginile pe sub privirile perplexe ale lui Romoșan. După numărul ștampilelor se vedea că posesorul pașaportului străbătuse lumea în lung și în lat.

— Cincizeci de bucăți! oftă iarăși Romoșan, O avere! Să vă spun drept, cu greu am reușit să adun cei 1800 de lei, darmite… Nu, domnule, nu mai sunt Romoșan cel de altădată. Sunt sărac, domnule, recunoscu el cu o adâncă amărăciune.

Se lăsă o tăcere grea, cronometrată de bătăile surde ale ceasurilor din atelier. Domnul Grieg îl privea acum pe Romoșan – cândva cel mai bogat ceasornicar din Arad – cu o compătimire rece și dojenitoare: „N-ai știut să te zbați, și uite, domnule, unde ai ajuns!” În cele din urmă, sparse tăcerea propunând:

— Atunci poate că mă puteți ajuta să găsesc un amator. Pe cineva care are bani și ar vrea să-i bage în marfă. Ați putea și dumneavoastră câștiga ceva la afacerea asta… Un comision, cum se obișnuiește între noi, oamenii de afaceri. Și cum se obișnuia și pe vremuri…

— Nu, nu cred că s-ar găsi cineva care să vrea să-și bage banii în ceasuri. Totuși, împins pesemne de o curiozitate profesională, Romoșan apucă automat mostra, îi desfăcu capacul și-l cercetă. Nu-și putu stăpâni un nou oftat: „Ce marfă, domnule! Ce marfă!”

Bartolomeu Grieg îl lăsă să studieze în voie mecanismul: sesiza ușor frământările ceasornicarului; afacerea propusă îl speria, dar, în același timp, îl și atrăgea.

— Domnule Romoșan, vorbi iar stăpânul celor cincizeci de ceasuri, nu vă cer acuma niciun răspuns. N-ar fi serios din partea mea. Iată, vă las ceasul. Am o mare încredere în dumneavoastră. Poate că într-o zi, două, găsiți pe cineva cu bani, care preferă în locul banilor să dețină ceasuri… Ce ziceți?

— Nu, nu, e foarte dificil! se împotrivi Romoșan. Totuși, nu era greu de ghicit că propunerea străinului îl tenta.

— De ce să dați cu piciorul unei posibilități reale de a câștiga un comision substanțial? În cazul de față, suntem doi negustori. De exemplu, știu că la ceasul meu veți realiza un câștig net de cinci sute de lei (Romoșan tresări și se uită pieziș la străin), dar nu-mi pare rău. Și eu, vânzând ceasul, am realizat același câștig. Ce ziceți, domnule Romoșan, acceptați propunerea mea?

Ceasornicarul dădu din cap aprobator, întrebând:

— Prețul?!

— Știam că o să vă învoiți, mărturisi Grieg satisfăcut.

— Prețul?…

Romoșan își recăpătase brusc calmul său firesc: senzația fricii i se risipi. I se propunea o afacere avantajoasă, nu mai vedea de ce ar respinge-o.

— Condițiile sunt foarte avantajoase. Am mare nevoie de bani…

— Și eu, recunoscu ceasornicarul. Prețul?

— Sunt cincizeci de ceasuri noi… Cer pentru ele 25 000 de lei… Nici mai mult, nici mai puțin…

Romoșan își stăpâni cu greu uluirea: demult, demult de tot nu mai auzise de un asemenea chilipir. Dacă ar fi avut banii, ar fi încheiat pe loc afacerea…

— Ce obțineți peste, vă interesează, îl ademeni străinul în continuare. Când să trec pe la dumneavoastră? Aș trece peste trei zile. Ce părere aveți?

Ceasornicarul acceptă propunerea.

— Iar dacă aveți nevoie de mine, mă găsiți în fiecare zi, la orele 14, la „Terasa Mureș”. Iau masa acolo… La revedere, domnule Romoșan.

— La revedere, domnule Grieg…

Bartolomeu Grieg ieși și se pierdu printre trecători. Nici de data asta nu descoperise că era urmărit îndeaproape de o femeie blondă, îmbrăcată în ziua aceea cu o rochie grena.

IV

Două zile mai târziu, în timp ce-și lua prânzul pe „Terasa Mureș”, domnul Bartolomeu Grieg primi un bilețel. Îl adusese un puști de vreo zece ani. Acesta se apropiase timid de masa lui și, după ce-l fixase cu o curiozitate ștrengărească, îi șoptise: „De la domnul Romoșan”. Dăduse să plece, dar Grieg îl reținuse și-i strecurase în palmă o bancnotă de trei lei. „Acum poți s-o ștergi!” îl îndemnase străinul cu blândețe.

Multă vreme biletul rămase pe masă nedesfăcut. Numai după ce termină compotul de ananas domnul Grieg se învrednici să-l citească.

„Domnule Grieg. Anumite motive m-au împiedicat să trec pe la Mureș și să stau personal de vorbă cu dumneavoastră – se scuza ceasornicarul. *Sper să nu mi-o luați în nume de rău. Vă rog să treceți, spre seară, pe la mine la atelier. Am vești bune. Vă aștept. Al dumneavoastră cu toată stima, Romoșan.*”

După ce cili biletul, Grieg îl împături la loc și-l ascunse cu grijă într-un portofel. Apoi, mulțumit parcă de știrea ceasornicarului sau poate de aroma plăcută a compotului de ananas, rămase multă vreme cu privirile pierdute în depărtări, dincolo de apele Mureșului. Se gândi, fără să vrea, la transformările arhitectonice ale orașului, la muzeul vizitat în cursul dimineții, la oamenii cu care, în treacăt, stătuse de vorbă.

„Da, îmi vine greu să înțeleg mecanismul de astăzi al orașului, își mărturisi el… Comerț fără negustori… Ciudată transformare.” Și parcă, în lumina plimbărilor și a convorbirilor sale, înțelegea mai bine ezitările lui Romoșan, ale acestui „ultim mohican”. Oare ce avea să-i aducă întâlnirea de astă-seară? Cu siguranță, mai nimic. De altfel, nici nu va mai stărui. În două-trei zile va ridica ancora și se va înapoia la ai săi, acolo unde îl așteptau amicii, prieteni de afaceri, o lume plină de surprize și de primejdii și, prin asta, tulburătoare și captivantă.

Spre seară, așa cum îl rugase Romoșan în bilețelul său, se îndreptă spre atelierul acestuia. Când îi trecu pragul, ceasornicarul lăsă să-i scape lupa de la ochi și se ridică de la măsuța lui de lucru.

— Bună seara, domnule Grieg, vă așteptam…

După ce își strânseră mâinile, Romoșan ieși din ungherul său, se duse la ușă și răsuci cheia în broască, după care reveni la loc, în spatele tejghelei. Grieg îl urmărise cu un surâs ironic. Oh, va avea la înapoiere, ce să povestească prietenilor!

— Domnule Grieg, începu Romoșan cu o voce tainică. Ne băgăm amândoi într-o treabă foarte dificilă…

— Ați găsit omu’? întrebă Grieg, acum ușor enervat de aerul prea misterios al ceasornicarului.

— Am găsit, domnule Grieg…

— Pe cine? se arătă străinul nerăbdător. Ochii ceasornicarului căpătară brusc un licăr viclean, și Grieg își spuse că licărul ăsta

îl observase în ochii multor negustori cu care avusese de-a face și că, de fapt, reprezenta un semn bun – afacerea avea șanse să se încheie.

— Mai întâi însă aș vrea să convenim asupra comisionului, preciză Romoșan. Vedeți, domnule Grieg, dacă risc, vreau să știu pentru ce…

„Mă ia pe departe și câte puțin, se gândi Grieg. Ce mai, și eu aș fi procedat la fel.”

Zise împăciuitor:

— Lăsați asta, domnule Romoșan, și eu risc…

— I-am spus clientului, înaintă Romoșan în fondul problemei, că cereți 600 de lei de bucată. Vreau, deci, să-mi rămână și mie o sută de lei per ceas.

— Cunoașteți punga clientului? se interesă Grieg, după un moment de gândire. Poate să investească dintr-o dată atâția bani în 50 de ceasuri?

— Da, răspunse Romoșan cu convingere, nu numai că poate, dar și vrea… De aceea cer ca partea mea să fie de 5 000 de lei. De acord?

— Cine-i cumpărătorul?

— Sunteți sau nu de acord? stărui ceasornicarul.

— De acord. Cine-i cumpărătorul?

— Nu-i un gheșeftar din Arad, ci din Timișoara…

— E un om de nădejde?

— Nu m-aș fi aventurat… E un pensionar… un fost funcționar public… Are bani și vrea să-i fructifice… Se teme de o nouă stabilizare… E un tip zgârcit, e și puțin cămătar… Am împrumutat și eu în câteva rânduri bani de la dânsul…

Bartolomeu Grieg rămase un timp pe gânduri. Făcuse un pas, acum trebuia să-l facă și pe celălalt. Să-l facă, ori ba? Să riște? Risca și Romoșan. Frica acestuia păzea bostănăria. Nu vedea de ce n-ar cădea la învoială. Era obișnuit cu afacerile și știa că ele pot fi încheiate ori la lumina zilei, ori prin colțurile cele mai obscure ale cafenelelor sau localurilor.

— Omu’ ăsta vrea să vă întâlniți la Timișoara, zise brusc Romoșan, ca și când i-ar fi auzit gândurile.

— De ce?

— Cred că din zgârcenie. Nu vrea până nu cade la o înțelegere, să cheltuiască niciun sfanț în plus.

— I-ați spus cine sunt?

— Ferească sfântu'! ripostă Romoșan și se arătă mirat că străinului îi trecuse prin cap o asemenea idee. Înțeleg foarte bine primejdia.

— A întrebat de unde am ceasurile?

— Da, dar i-am spus că asta nu-l interesează. A înțeles și n-a mai pus nicio altă întrebare…

În tăcerea care se lăsă, se auzi din nou tic-tac-ul surd al câtorva zeci de ceasuri.

Bartolomeu Grieg își aprinse o țigară; întinse și ceasornicarului tabachera de argint. Romoșan refuză; nu era fumător. La insistențele străinului, luă totuși una, dar se explică: „Pentru nevastă-mea, ea fumează!" Grieg trase câteva fumuri, se aplecă peste tejghea și întrebă iar:

— E un om serios? Ce zici, poți să te încrezi în el? Adică are bani, îl interesează marfa, nu o să facă vreo prostie?

— Știu la ce vă gândiți… Nu, domnule, puteți să aveți deplină încredere în el… Am intrat doar și eu în joc. Dumnealui are și bani, marfa îl interesează, răspunse ceasornicarul încet. Știți însă la fel de bine ca și mine că într-o afacere ca asta sunt două posibilități… Ori albă, ori neagră… Adică fie că afacerea se încheie, fie că nu se încheie. Asta-i.

Grieg îi dădu dreptate; îl rugase pe Romoșan să-i găsească un client, și uite că l-a găsit. De acum înainte totul depindea de el și de discuțiile ce le va purta cu cămătarul acela din Timișoara. Întrebă:

— Deci, la Timișoara?

— Da, duminecă, la orele zece dimineața… Îl cheamă Marcovici și o să vă aștepte la…

V

Era o duminecă frumoasă, cu cer înalt și senin. Dangătele clopotelor de la marea catedrală pluteau deasupra orașului ca niște planoare sonore ce se pierdeau în depărtare. La ceasul acela de dimineață, bulevardul larg și modern ce ducea către clădirea Operei de Stat era animat; știut este că timișorenii iubesc plimbările duminicale.

Domnul Bartolomeu Grieg se lăsă o vreme purtat de torentul vesel al trecătorilor; se simțea bine, în largul său. Din pricina

dangătelor solemne, i se părea că orașul de când nu-l mai văzuse, nu suferise nicio transformare, rămânând același – maiestuos, cu o arhitectură foarte cunoscută și, de aceea, foarte intimă. Se pomeni în dreptul unei biserici catolice, auzi sunetele grave ale unei orgi și simți, brusc, nevoia să se închine. Intră smerit, se așeză în ultima strană și ascultă cu ochii închiși glasul celui care, de la amvon, înălța cerului rugi în limba latină. Ieși după un sfert de oră și mai încrezător în destinul său. Întâlnirea cu Marcovici, cu acel om nu lipsit de ciudățenii, cum îl avertizase Romoșan, îl neliniștea; avea experiența unor asemenea convorbiri, cunoștea firea negustorilor, izbutind dintr-o privire să stabilească cu cine avea de-a face. În consecință, știa cum să o cârmească. Nu, nu, instinctul acesta, atât de prețuit de amicii lui de acasă nu-l indusese niciodată în eroare. Își făcuse un plan de acțiune. Cu domnul Marcovici urma să se întâlnească la orele 10, în localul fostului restaurant „Loyd”. De cum va intra, va zări în dreapta, lângă ferestrele ce dau în stradă, un șir de mese, va număra cinci mese: la cea de-a cincea, un bărbat nu prea gras, cu chelie, îl va aștepta fumând trabuc și bând filtru. Domnul Grieg hotărâse ca mai întâi să dea târcoale localului; mesele fiind așezate lângă ferestrele ce dau în stradă, îl va putea zări astfel pe domnul Marcovici înainte de a pătrunde în restaurant. Așa și făcu. După ce își cercetă ceasul de mână, identic cu cel pe care zilele trecute îl vânduse lui Romoșan, se îndreptă agale spre restaurant. Câteva minute mai târziu, trecu prin dreptul ferestrelor mari; prin perdelele străvezii, de tul, îl descoperi pe domnul Marcovici; ședea singur la masă și fuma trabuc. Acțiunea de recunoaștere pe care o aprecia ca fiind simplistă, îi întări, totuși, încrederea în destinul fericit al acțiunii. Se întoarse și fără pic de ezitare, intră în localul pe care cândva îl frecventase cu destulă fervoare. De pe trotuarul celălalt o tânără femeie cu părul roșcat, îmbrăcată într-un taior alb și ușor, înregistrase clipa când Grieg trecuse pragul localului. Instinctiv, Grieg numără din nou mesele din dreapta. Domnul Marcovici ședea la a cincea și prin fumul trabucului iscodea cu plictis ceașca din care băuse. Se îndreptă spre dânsul, afișându-și un surâs curtenitor și-l întrebă:

— Sunteți domnul Marcovici?

— Eu, răspunse Marcovici morocănos, de parcă ar fi fost trezit din somn. Ai venit de la Arad?

— Da!

— Luați loc, îl pofti Marcovici, fără să-și îndulcească vorba.

Domnul Grieg se așeză și constată bucuros că eventualul client al ceasurilor arăta așa cum fusese descris: un bărbat care, în ciuda celor cincizeci de ani, părea mult mai tânăr, cu câteva pete galbene pe pielea strălucitoare a cheliei, îmbrăcat neglijent și morocănos, de parcă i s-ar fi înecat corăbiile.

Chelnerul se prezentă imediat și îl întrebă politicos ce servește. Grieg comandă un coniac mare și o cafea turcească. Apoi, urmărindu-l pe ospătar, cercetă localul; era aproape pustiu. Dintre cei câțiva consumatori, nimeni nu părea să fie interesat de prezența sa la masa domnului Marcovici.

— Cum, beți alcool de dimineață?! observă domnul Marcovici cu un vădit dispreț.

— E o chestie de obișnuință, se explică Grieg, fără a lua în seamă disprețul interlocutorului.

— Boală curată!

Domnul Bartolomeu Grieg mai constată nu fără plăcere, că în sfârșit avea de-a face cu un tip clasic de negustor, șiret, avar și, pesemne, cu mulți bani la ciorap. Fața lui puțin congestionată exprima o continuă nemulțumire. Părea parcă nemulțumit că-i duminecă, că oamenii se plimbă, că Grieg ceruse coniac, că i se oferea să cumpere ceasuri de vânzare, că fumează trabuc…

— Discutăm aici? întrebă Grieg.

— Da, încuviință Marcovici fără prea multă plăcere.

„Dacă dumnealui își închipuie că o să-i dau marfa de pomană, se gândi Bartolomeu Grieg, se înșală… Îmi place însă tipul.”

— Domnul Romoșan mi-a vorbit de dumneavoastră. Mi-a spus că v-ar interesa ceasurile mele…

Marcovici îl privi rece, prin fumul trabucului:

— E un fel de a spune… ce-i aia că m-ar interesa?… Cu ceasurile sau fără ceasurile dumneavoastră… mi-e totuna…

„Acest domn Marcovici, își spuse Grieg, ar putea să fie mai politicos!”

— Să vorbim atunci despre vreme, propuse Grieg cu ironie.

Chelnerul îi servi cele comandate. Marcovici nu-și ascunse disprețul când îl văzu sorbind din coniac. Lui Grieg îi veni să râdă: „Zgârcit mai trebuie să fie… Ar fi putut să-și schimbe cămașa, e neagră pe la guler și la mâneci. Tipul îmi amintește de un film…”

— Domnule Grieg, zise Marcovici pe neașteptate, sunt grăbit. 500 de lei bucata…

Grieg nu răspunse imediat, dar când se hotărî s-o facă se arătă categoric în pretențiile sale:

— 650 de lei…

Marcovici nu reacționă în niciun fel, de parcă n-ar fi auzit cuvintele celuilalt. Ducea rareori ceașca la gură, și atunci sorbea cu zgârcenie.

— Asta-i ultimul cuvânt? întrebă Marcovici după un timp.

— Luați toată cantitatea?

— Toată.

— Atunci, o să-mi dați 600 de lei pe bucată.

— 500…

— 600. Asta-i ultimul preț. Și aici ne oprim.

— Iau toată cantitatea.

— De aceea și cer 600 de lei.

Lui Grieg i-ar fi venit ușor să mai reducă din preț, nu voia însă s-o facă. Îi dăduse lui Romoșan cuvântul de onoare că va obține, pentru efortul depus și riscul la care se supusese, un comision de 5 000 de lei. Ceasornicarul, judeca străinul, merita această recompensă. Și apoi, trebuia să-i închidă și gura. Totodată simți că pe Marcovici îl interesau totuși ceasurile, și de aceea se menținu într-una, cu încăpățânare, la același preț. În cele din urmă, domnul Marcovici se dădu bătut.

— Cum procedăm? se interesă. Ai ceasurile la dumneata?

Bartolomeu Grieg se gândise din vreme la eventualitatea unei asemenea concluzii.

— Nu, nu le-am adus cu mine. Vă propun însă să veniți la Arad, să luați o cameră la hotel „Continental”…

Marcovici nu-l lăsă să termine:

— Nu-mi convine, nu, nu, nu-mi convine…

— Nu înțeleg de ce? se arătă Grieg nedumerit…

— Prea multe cheltuieli, trenul, hotelul. Nu-mi convine. Marcovici trase iritat din trabuc.

— Bine, domnule Marcovici, dacă așa stau lucrurile, poftim, suport eu cheltuielile, propuse Bartolomeu Grieg. O să ocupați la hotelul din Arad o cameră, pe urmă o să veniți la mine…

Marcovici i-o reteză din nou:

— Nu, nu-mi convine…

— Nu înțeleg, mărturisi Grieg din nou.

— Nu vreau să vin eu la dumneata în cameră…

— Bine, atunci o să vin eu la dumneavoastră… Vă predau ceasurile, îmi dați banii…

— Așa da, se învoi Marcovici, care nu lăsa să se creadă deloc că ar fi mulțumit de tranzacția încheiată. Pe când? mai întrebă el.

— Azi e duminecă… marți vă aștept la hotel. O să aflu la ce cameră ați tras și o să vă chem la telefon.

Marcovici scoase din buzunarul de la vestă un ceas vechi, „Omega”, îl cercetă morocănos, apoi zise solemn:

— Domnule, sper că am de-a face cu un om de cuvânt. Nu mi-ar conveni să mă deplasez până la Arad și să nu te mai găsesc. Deși sunt un om suferind, un biet pensionar, pentru mine timpul continuă să însemne bani… Mostra de la Romoșan rămâne la mine drept gaj; o pierzi dacă m-ai pus degeaba pe drumuri.

Domnul Grieg fu de acord cu condiția fixată și încercă încă o dată să-l asigure că deplasarea nu-i va fi zadarnică.

— *Ein mann, ein vort*!

Marcovici se ridică primul de la masă, numără de câteva ori banii pentru plata consumației, îi lăsă lângă ceașca goală, își luă apoi din cuier pălăria, umbrela, și ieși din local, nu însă înainte de a-l fi salutat, tot morocănos, pe Grieg. Lăsase lângă ceașcă exact cât consumase: niciun ban mai mult, niciun ban mai puțin…

Grieg surâse ironic: „Zgârcit mai e!” Totuși, convorbirea lor scurtă, fără ifose, și de aceea convingătoare, îi plăcuse și se gândi cu recunoștință la ceasornicarul din Arad.

VI

De mai bine de treizeci de minute Bartolomeu Grieg ședea în holul hotelului, cufundat într-un fotoliu, și citea cu mult interes o revistă umoristică de peste hotare. Își alesese un loc bun, în spatele unei coloane de susținere a plafonului, de unde putea să vadă, fără ca în schimb să fie văzut, cine intra sau ieșea din hotel.

În jurul orei unsprezece se ivi și domnul Marcovici. Părea furios și nemulțumit. Fuma tot trabuc, își trecea nervos pardesiul de pe un braț pe celălalt. Grieg îl auzi vorbind repezit

cu salariatul de la recepție, căruia îi ceru o cameră, reproșându-i că prețurile camerelor sunt scumpe. Funcționarul încercă să fie cât mai calm și mai politicos.

Ferit de paginile larg desfăcute ale revistei, domnul Bartolomeu Grieg urmărea amuzat fiecare pas al ciudatului său client. Marcovici ducea cu sine o valijoară... „Pesemne acolo își ține banii”, gândi străinul. Liftierul se grăbi să-i vină în ajutor și să-i ia din mână valiza și pardesiul, dar Marcovici îl îmbrânci și țipă la el destul de tare: „Nu pune mâna!” Apoi urcă să-și ocupe camera, iar Bartolomeu Grieg îl auzi pe recepționer spunându-i unui coleg că s-a săturat de asemenea clienți neciopliți. Pe vremuri, când fusese salariatul firmei „Aro” din Brașov, clienții erau de alt soi, mai politicoși, mai binevoitori, de ți-era mai mare dragul să-i servești. Grieg mai zăbovi un timp în fotoliul său. Nu observă nimic care ar fi putut să-l îngrijoreze. Se ridică și se îndreptă spre cele două cabine telefonice din hol. Și, deși în prima cabină se afla un telefon intern, Grieg preferă cea de a doua, unde se găsea instalat un telefon public. Introduse o fisă în aparat, formă numărul centralei telefonice a hotelului și, când i se răspunse, ceru legătura cu camera domnului Marcovici. După o clipă, recunoscu în pâlnia receptorului glasul ursuz al clientului.

— Bine ați venit, domnule Marcovici! îi ură Grieg.

— Unde sunteți?

— Nu departe de dumneavoastră... Totul e în ordine?

— În ordine. Dar în privința dumitale?

— Nicio grijă. Să nu părăsiți camera. Să mă așteptați!

— Bine! se învoi Marcovici.

După această scurtă convorbire, Grieg se întoarse la locul său și reluă, la fel de degajat ca și înainte, lectura revistei.

•

În vremea asta, Marcovici își scoase haina și o aruncă neglijent pe pat. Se așeză într-un fotoliu și, mutându-și trabucul dintr-un colț al gurii în celălalt, se apucă să-și studieze valijoara așezată cu grijă pe masă. După un timp, tresări. Rămase încremenit locului, cu trabucul în colțul gurii. Auzise pași la ușă. Se ridică atent și în vârful picioarelor, se apropie de ușă. Trase cu urechea, apoi, brusc, o deschise. Nu, nu era nimeni; doar ceva mai încolo, o femeie de serviciu freca parchetul. Bombănind, Marcovici închise ușa și se apucă să umble prin

cameră ca un leu într-o cușcă. După alte cincisprezece minute, mai primi un telefon. Același Grieg îl ruga să nu plece din cameră. După alte douăzeci de minute, Grieg îl rugă politicos să nu-și piardă răbdarea și să-l aștepte. La cel de al patrulea sau al cincilea telefon, Marcovici nu se mai putu stăpâni și trase o înjurătură, dar Grieg nu-l luă în seamă și, cu o voce mieroasă, îl rugă să aibă răbdare și să rămână locului. „Până când?” urlă Marcovici și trânti telefonul.

Abia după cinci sau șase ore de la sosirea sa în oraș, Marcovici auzi câteva ciocănituri discrete în ușă. Se ridică în picioare și deveni atent. Bătăile se repetară, și Marcovici, oarecum tulburat, se grăbi să deschidă. Aflându-l în prag pe Bartolomeu Grieg, răsuflă ușurat și nu se rușină să-l poftească grosolan:

— Hai odată, dom’le, ce dracu’ ești om de cuvânt, sau ce naiba?! Nu ți-e rușine să mă lași atâta să aștept?

Străinul nu se lăsă intimidat de izbucnirea lui Marcovici. Intră cu un aer indiferent, cu mâinile înfundate în buzunarele pantalonilor. Prevăzător, Marcovici încuie ușa și scoase cheia. Continuă apoi să-i arate nemulțumirea:

— Mă crezi la cheremul dumitale. Mă aduci aici și mă lași să aștept ore în șir… Timpul înseamnă bani. Să știi că o să te coste – o să-ți dau mai puțin cu zece lei de bucată.

— Să lăsăm supărarea, zise Grieg împăciuitor. Iar în ceea ce privește prețul, niciun bănuț mai puțin.

Marcovici îl examină mai atent pe proprietarul ceasurilor. De o eleganță sobră, cum de altfel observase și cu ocazia primei lor întâlniri, purta un costum sport, ușor, cu o vestă de altă culoare decât a hainei, iar la gât, în loc de cravată, își fixase de astă dată un papion albastru. Mai observă intrigat că Bartolomeu Grieg venise cu mâna goală. Se uită mâniat la el și-l întrebă:

— Unde-s ceasurile?

— Ați adus banii? i-o întoarse Grieg.

Marcovici puse mâna pe valijoară. I se păru că același gest ar fi vrut să-l facă și Grieg.

— Nu pune mâna! îl opri Marcovici. Să văd mai întâi ceasurile.

Bartolomeu Grieg îi zâmbi batjocoritor. Își înfundă din nou mâinile în buzunare, și, neluându-și privirile ironice de la Marcovici, începu să se legene, înălțându-se în vârful picioarelor, apoi lăsându-se lent pe călcâie.

— Le-ai adus? repetă Marcovici neliniștit întrebarea.

— Le-am adus, răspunse Grieg la fel de ironic.

— Unde sunt? Nu văd să fi adus cu dumneata vreun pachet, vreo servietă…

— N-am nevoie de nicio servietă. Ceasurile sunt aici, la mine. Grieg își descheie haina și-și arătă vesta.

— Nu înțeleg!? recunoscu Marcovici.

— O să înțelegi imediat, zise Grieg. Câte ceasuri am zis?

— Cincizeci, șopti Marcovici.

— Exact, cincizeci…

Cu mișcări încete, domnul Bartolomeu Grieg se dezbrăcă de haină, aruncând-o pe pat alături de cea a lui Marcovici. Apoi, cu aceleași mișcări lente, sub ochii perplecși ai clientului, își descheie nasturii de la vestă. O scoase, dar nu o aruncă, ci o întoarse pe dos, și astfel o arătă celuilalt. Marcovici scoase o exclamație de uimire. Vesta era căptușită cu ceasuri. Cincizeci de ceasuri… Grieg își ținea vesta și o flutura pe sub privirile clientului.

— Vezi, am adus ceasurile, dar dumneata ai adus banii?

Marcovici nu mai apucă să răspundă. Ușa încuiată se deschise fulgerător și în cameră dădură buzna doi inși.

— Sus mâinile!

Luat prin surprindere, Bartolomeu Grieg ridică mâinile și, o dată cu ele, și vesta cu ceasuri. În aceeași clipă, unul dintre cei doi îl fotografie. Grieg îngălbeni. Cu ochii ieșiți din orbite, îl căută desperat pe Marcovici. Constată însă cu uluire că partenerul său de afaceri stătea cu mâinile în buzunar, legănându-se când pe vârfurile picioarelor, când pe călcâie, măsurându-l batjocoritor, îl auzi spunând:

— De obicei, domnule Bartolomeu Grieg, unui om îi bate doar un ceas, dumitale ți-au bătut dintr-o dată cincizeci de ceasuri. E ceva… Apoi, adăugă: Domnule Bartolomeu Grieg, în numele legii ești arestat… Și-acum, pune-ți vesta! Așa! Și haina!

Grieg se supuse. După ce își îmbrăcă și haina, îndrăzni să întrebe:

— Unde mă duceți?

— La miliție, răspunse „Marcovici”. Dă-mi voie să mă prezint, sunt căpitanul Vasile Coman, anchetatorul cazului Bartolomeu Grieg…

VII

— Încolo, tovarăşe colonel, raportă căpitanul Coman, totul a mers aşa cum am pregătit din vreme. După ce Grieg a intrat în camera mea, am avut grijă să încui uşa, să scot cheia. Apoi, tovarăşii Mărgeanu şi Nicolau, care stăteau la pândă, au descuiat uşa cu cheia lor şi, aşa cum arată fotografia, au intrat la momentul oportun…

Coman tăcu şi-l iscodi cu coada ochiului pe locotenentul Mărgeanu, subalternul său, care izbutise să-l fotografieze pe Grieg cu vesta ridicată deasupra capului.

Colonelul Năsturescu luă de pe birou fotografia lui Grieg şi-o mai cercetă o dată. Zâmbi, ca şi când ar fi vrut să spună: „Nostimă fotografie”.

— Aş vrea ca încă mâine să-i trimiteţi cetăţeanului Romoşan o scrisoare de mulţumire, le vorbi comandantul, privindu-i gânditor. E de prisos să subliniez importanţa sesizării lui. El ne-a pus pe urmele acestui neobişnuit tip de contrabandist… Însă după câte înţeleg, cazul se complică prin apariţia neaşteptată a unei femei…

Căpitanul Coman sa uită întrebător la locotenentul Mărgeanu: „Care va să zică, ai noutăţi?” Locotenentul înţelese întrebarea din privirile „fostului afacerist Marcovici” şi-i ceru colonelului îngăduinţa să raporteze.

— Poftim, aveţi cuvântul! îl îndemnă colonelul, aruncându-i în acelaşi timp lui Coman o privire voit şireată.

Mărgeanu împlinise nu de mult treizeci de ani, dar, în ciuda tinereţii sale, trecea drept unul dintre cei mai talentaţi ofiţeri ai Direcţiei regionale de miliţie. Scund, pirpiriu, cu o căutătură de cele mai multe ori inexpresivă, îţi lăsa impresia unui intrus în treburile juridice. Cine nu-l cunoştea îndeaproape se înşela. Cei care-l cunoşteau, însă, aminteau de el ca de un anchetator deosebit de abil şi de înzestrat.

— Este vorba de domnişoara Emanuelle Masereel, venită la Arad în ajunul sosirii lui Bartolomeu Grieg, începu Mărgeanu să-şi prezinte raportul. Vorbea fără să-şi cerceteze carneţelul din mână. Are 31 de ani, înaltă, statuară. Culoarea părului n-am izbutit s-o stabilesc… Şi-o schimbă în fiecare zi, astăzi e din nou

blondă… Într-un cuvânt, este o femeie frumoasă, cu o privire voluntară și energică.

— E din aceeași localitate cu Grieg? întrebă colonelul.

— Da. Nu știe însă românește, sau se preface. Rămâne să stabilim… Am ajuns s-o identificăm aproape întâmplător. După sesizarea venită din partea ceasornicarului, am început supravegherea lui Grieg… Și prima descoperire făcută a fost aceasta: o femeie îl supraveghea îndeaproape pe Grieg.

— … frumoasă, statuară, blondă, interveni căpitanul Corman, ștergându-și chelia de transpirație.

— În ziua aceea era șatenă, preciză Mărgeanu zâmbind. Atunci am schimbat tactica: am hotărât să-i supraveghem pe amândoi.

Locotenentul tăcu, își frunzări carnetul.

— Continuă, te rog, îl îndemnă colonelul.

— Rând pe rând, am stabilit că este vorba de o concetățeană a lui Grieg, că locuiește la același hotel, că evită să-l întâlnească.

— Și nu s-au întâlnit?

— Nu.

— Deci, Grieg nu știe de prezența ei? întrebă colonelul în continuare.

— Sau poate că nu vrea să țină seama de prezența ei, interveni Coman, scoțându-și o țigară de foi, dar nu și-o mai aprinse, căci colonelul îi făcu semn să se abțină: nu suporta mirosul.

— E o întrebare la care încă nu pot să răspund, recunoscu Mărgeanu. Nu știu dacă Grieg a observat-o, dacă și-a dat seama că e supravegheat de o femeie. Presupun însă că se cunosc. Numai așa se explică faptul că Emanuelle Masereel stă în umbră și evită cu prudență întâlnirile.

— Și cum, chiar tot timpul s-a ținut după Grieg? întrebă Coman.

— Da… a fost și la Timișoara, în dumineca aceea…

— Ce face în momentul de față? se interesă colonelul.

— A înțeles că Grieg a fost arestat. Acum treizeci de minute a cerut direcțiunii hotelului să-i completeze urgent formele de plecare. Are un tren abia mâine dimineață.

Locotenentul Mărgeanu tăcu și se uită fix în ochii comandantului. Acesta, după o scurtă pauză, îl întrebă:

— Ce propui?

— S-o reținem.

— N-avem niciun motiv plauzibil, am săvârși o ilegalitate. S-o reținem numai pentru că l-a urmărit pe Grieg?

— Avem un motiv, răspunse Mărgeanu. Într-una din zile, la o oră când Grieg se afla la braserie, dumneaei, folosindu-se de un șperaclu a intrat în camera lui. Cred, deci, că o putem reține pentru confruntarea cu un ins arestat pe motive juridice temeinice și în a cărui cameră a pătruns pe ascuns.

Colonelul își aruncă privirile spre Coman. Voia în felul acesta să-i ceară părerea. Căpitanul înțelese. Zise:

— Grieg a fost prins în flagrant delict, și nu-și va tăgădui vinovăția, dar nu cred că o să ne spună mai mult. E limpede însă că Emanuelle Masereel îl cunoaște foarte bine... O confruntare n-ar strica.

— Motivul pentru a o invita aici există, preciză Mărgeanu încă o dată.

— Bine, aprobă comandantul în concluzie, chiar în cursul zilei de astăzi îl veți interoga pe Grieg și veți realiza confruntarea. Fiți cu băgare de seamă, în special cu domnișoara Emanuelle. S-a înțeles?

— Da, să trăiți!

— Și nu uitați de scrisoarea de mulțumire către ceasornicarul Romoșan.

•

Domnișoara Emanuelle Masereel trecu pe la Biroul de voiaj, își reglementă formele de plecare, apoi se înapoie la hotel. Nu urcă în camera ei, ci rămase în hol. Căută un loc mai ferit și se așeză într-un fotoliu, în fața unei măsuțe. Scoase din poșeta-i albă, de piele, o ilustrată și se pregătea tocmai s-o completeze, când în holul hotelului se ivi locotenentul Mărgeanu. O zări din prima clipă și se duse la ea. Străina lăsă scrisul și, presimțind ceva, ascunse repede ilustrata în poșetă.

— Domnișoara Emanuelle Masereel? o întrebă locotenentul în limba germană, pe un ton foarte politicos.

Străina îl privi un moment clipind rar din genele-i mari și rimelate. Răspunse tot în germană:

— Da, eu sunt! Ce doriți?

— Îmi permiteți, întrebă Mărgeanu, să iau loc?

— Poftim, îl invită ea, să știți însă că sunt grăbită.

— Sunt locotenentul de miliție Grigore Mărgeanu, se prezentă el după ce luă loc în fotoliul din fața străinei.

— E oare ceva în neregulă cu pașaportul meu? întrebă femeia, măsurându-l de astă dată cu un aer îngrijorat. Direcția hotelului, după câte știu, s-a îngrijit să-mi îndeplinească formalitățile de plecare.

— Domnișoară, aș dori ca prezența mea să nu vă nelinișteasca. Pașaportul dumneavoastră e în ordine și nimeni nu vă poate opri să plecați. Dacă nu mă înșel, plecați mâine cu expresul?

Emanuelle Masereel ședea cufundată în fotoliu, picior peste picior, ținându-și poșeta pe genunchi și se uita fix la chipul inexpresiv al ofițerului. Tocmai chipul ăsta o neliniștea cel mai mult, dar se strădui să nu-și trădeze temerile. Răspunse:

— Da, plec mâine.

— V-am ruga, continuă Mărgeanu cu același ton indiferent, să mă însoțiți la secția noastră de miliție, doar pentru câteva mici informații. Locotenentul își scoase legitimația și i-o arătă.

Străina refuză să citească legitimația și, cu un aer de femeie jignită, exclamă:

— Domnule, nu vă permit… Drept cine mă luați?! Părea sincer indignată de propunerea ofițerului de miliție. Ridicase glasul ca să fie auzită, dar holul, la ora aceea, era pustiu.

— Domnișoară, zise Mărgeanu, nelăsându-se intimidat de reacția străinei, nu vă impacientați. E spre binele dumneavoastră…

— Mă voi plânge la…

— Nu e cazul, o liniști Mărgeanu, și v-aș ruga să mă ascultați până la capăt.

— Nu vă cunosc, nu mă interesează ce spuneți, n-am chef să vă mai ascult… Obrajii i se împurpurară, vru să se ridice, dar Mărgeanu, calm, o opri din nou:

— E în interesul dumneavoastră să mă ascultați până la capăt.

— Nu vă înțeleg, se apără ea din nou, însă rămase locului, cufundată în fotoliu.

— Fumați? o întrebă brusc Mărgeanu, întinzându-i pachetul „Virginia”.

— Mulțumesc… am țigările mele, spuse ea rece. Vă rog, mă grăbesc…

— Zilele trecute, mai exact miercuri la orele 14, ați fost văzută intrând în camera cu numărul 15, în timp ce locatarul ei se afla în braserie.

Mărgeanu făcu o pauză: ochii lui mici, care păreau șterși la prima vedere, sclipiră. O văzu pe Emanuelle Masereel pălind.

— Ați intrat, continuă Mărgeanu cu încăpățânare, folosindu-vă de un șperaclu.

— E o provocare...

— Domnișoară, i-o reteză locotenentul, vă sfătuiesc să nu vă mai jucați cu cuvintele. Concetățeanul dumneavoastră, Bartolomeu Grieg, reclamă că i-ar fi dispărut ceva din cameră...

— Bine, dar...

— Domnișoară, nu vrem să ne amestecăm în relațiile dumneavoastră cu domnul Grieg. Tot ceea ce vrem este ca domnul Grieg să nu rămână cu o părere proastă despre personalul hotelului „Continental”...

— Bine, dar eu n-am intrat, se apără ea fără convingere.

— Domnișoară, este de prisos...

Locotenentul Mărgeanu scoase o fotografie și i-o întinse:

— Vă recunoașteți? E luată în clipa în care ați părăsit camera 15... Observați, numărul camerei se vede destul de clar! Afară ne așteaptă o mașină. Într-o oră, maximum două, sunteți înapoi. Vă făgăduiesc.

Emanuelle Masereel se ridică încet. Era mult mai înaltă decât Mărgeanu. Deschise poșeta, se privi într-o oglinjoară, apoi zise:

— Să mergem!

Și locotenentul își dădu seama, după felul în care pronunțase cele două cuvinte, că străina își recăpătase calmul.

VIII

În vremea aceasta, căpitanul Coman se ocupa de interogarea arestatului Bartolomeu Grieg. Treaba mergea ca pe roate, fără eforturi prea mari din partea anchetatorului, ceea ce pe Coman îl mulțumea, dar numai până la un punct. Grieg n-avea cum să se eschiveze, doar cu ofițerul Coman și nu cu altcineva tratase vânzarea ceasurilor. Fusese atât de bine încolțit, încât nu mai avea cum să-și nege faptele. Recunoscuse imediat infracțiunile săvârșite. Rostise chiar: „Am călcat în câteva rânduri legile țării

dumneavoastră. Prima oară la punctul de frontieră, când am trecut în chip fraudulos cele cincizeci de ceasuri. A doua oară, când am vândut ceasornicarului Romoșan un ceas de aur. A treia oară, când am încercat să vând, în mod fraudulos, cele cincizeci de ceasuri.” Grieg ceruse să se consemneze în procesul verbal că regretă faptele săvârșite și că, din capul locului, a înțeles să nu facă greutăți anchetatorilor, recunoscându-și vinovăția.

În general, domnul Bartolomeu Grieg nu părea afectat de cele petrecute, de parcă s-ar fi așteptat să fie arestat. Chipul lui exprima o liniște adâncă, de om cumpănit, care n-are de ce să se teamă. Nu-l enerva repetarea unor întrebări, insistențele anchetatorului.

— Domnule Grieg, dacă ați fi plasat ceasurile, ați fi încasat 25 000 lei. Ce ați fi făcut cu o sumă atât de importantă?

— Mi-aș fi continuat călătoria prin România și, bineînțeles, i-aș fi cheltuit, răspunse Grieg pentru a treia oară.

— Bine, bine, spuse Coman, dar ceasornicarului Romoșan i-ați declarat că aveți aici niște neamuri și că ați vrea să le lăsați bani.

— L-am mințit. Trebuia să născocesc un motiv.

— În țara dumneavoastră cu ce vă ocupați?

— Sunt comis-voiajorul unei agenții pentru vânzarea ceasurilor, răspunse Grieg, uitându-se fix în ochii anchetatorului. Ca să vizitez orașul adolescenței mele, îmi venea mai ușor să fac rost de cincizeci de ceasuri, decât de o sumă de lei, echivalentă cu valoarea valutei forte din țara mea… Sunt, totuși, un om cu posibilități materiale modeste, se explică Grieg pentru a nu știu câta oară.

Căpitanul Coman ar fi putut să se declare satisfăcut. Prezența, însă, a Emanuellei Masereel pe urmele unui „comis-voiajor” îl determina să privească răspunsurile arestatului cu o oarecare rezervă.

— Așadar, reluă Coman câteva întrebări, ați locuit în Arad?

— Da, până în 1938. Tatăl meu a fost directorul unei bănci din localitate. În 1938 a fost rechemat la centrala din S. Fiind social-democrat, naziștii l-au arestat și l-au trimis într-un lagăr, de unde nu s-a mai întors. După război, am început să mă ocup cu comerțul de ceasuri… Sunt comis-voiajor.

— De unde îl cunoașteți pe Gheorghe Cosma?

— A fost servitorul nostru. Știam că trăiește, mai știam că locuiește în casa cumpărată cu banii împrumutați de la tatăl meu. A fost un servitor credincios. Am fost la el chiar din prima zi, am lăsat acolo vesta cu cele cincizeci de ceasuri. Socoteam că la hotel vesta ar fi fost în pericol.

— E tot ceea ce îmi puteți declara în legătură cu Gheorghe Cosma?

Grieg căzu pe gânduri. Nu lăsă însă întrebarea fără răspuns:

— L-am întrebat dacă pot să am încredere în Romoșan. Mi-a răspuns afirmativ.

Coman vru să pună o nouă întrebare, dar în aceeași clipă în încăpere intră locotenentul Mărgeanu. Se apropie de biroul lui Coman și îi șopti acestuia ceva la ureche.

— Bine, bine, zise Coman cu glas tare. Ad-o aici.

Scurta convorbire dintre cei doi ofițeri nu avu darul să-l tulbure pe arestat, care continua să șadă liniștit, ca și cum nu s-ar fi aflat în cabinetul unui anchetator, ci undeva, la o discuție reconfortantă cu niște prieteni.

Deodată, își făcu apariția Emanuelle Masereel. Bartolomeu Grieg sări ca ars de pe scaun, de parcă l-ar fi aruncat în sus un arc puternic.

— Emmi, tu aici?! exclamă el în germană.

Apoi încremeni locului, cu o privire tâmpă. Obrajii i se goliră de sânge. Fața-i deveni ca de ceară. Se clătină și, fără să-și ia ochii de la femeia aceea frumoasă, se lăsă încet, istovit parcă, pe scaun.

«„Lovitura” s-a produs, gândea Coman, să vedem acum ce legătură există între ei.» Îi făcu semn lui Mărgeanu să-i ofere femeii un scaun. Ea se așeză și nu-l mai învrednici pe Grieg nici măcar cu o privire. Coman o studie și-și dădu seama că pirpiriul Mărgeanu o descrisese exact. Emanuelle Masereel era statuară și-și impunea în chip strălucitor frumusețea. Locotenentul Mărgeanu se așeză lângă Coman și-l întrebă dacă poate să înceapă confruntarea. Coman nu prea vorbea bine limba celor doi străini, dar o înțelegea perfect și-i șopti: „Dă-i dramul!”

— Domnișoară Emanuelle Masereel, după cum s-a văzut, domnul Bartolomeu Grieg vă este o persoană cunoscută.

— Chiar foarte cunoscută, răspunse ea cu o ironie ce și-o stăpânea cu greu.

— Domnișoară Emanuelle Masereel. Cunoscutul dumneavoastră a călcat legile țării noastre, trecând la frontieră, în mod fraudulos, obiecte ce se cereau declarate. Mai exact, s-a făcut vinovat de contrabandă. Cum vă explicați comportarea față de un asemenea infractor? Domnul Grieg sosește la Arad și se instalează la hotel pe data de 11 mai. Dumneavoastră cu o zi înainte. Îl cunoașteți pe Grieg, dar evitați întâlnirile cu dânsul. În schimb, nu v-ați eschivat de a-l urmări tot timpul.

— Emmi! șuieră printre dinți, cu ură, Bartolomeu Grieg.

— De ce în ziua de 15 mai, știindu-l pe domnul Grieg la braserie, ați intrat, cu ajutorul unui șperaclu, în camera sa?

Grieg nu se mai putu stăpâni și înjură grosolan în limba Emanuellei Masereel.

— Vă rog, domnule Grieg, i se adresă Mărgeanu arestatului, mai mult respect față de anchetă. Nu uitați, mai e de față și o femeie…

Coman înțelese și aprecie „stilul” lui Mărgeanu; izbutise, prin întrebările sale, nu numai să-l ațâțe pe Grieg, ci să-l și enerveze. „Fără îndoială, vor urma mărturisiri revelatorii”, gândi Coman.

— Ce legături există între dumneavoastră și arestat, de ce l-ați urmărit?

Emanuelle Masereel clipi des din genele ei mari și negre. Își scoase din poșetă o țigară, și-o aprinse la flacăra unei brichete minuscule, apoi îi aruncă lui Mărgeanu o privire de ingenuă.

— Înainte de a răspunde, zise ea măsurându-i pe anchetatori prin fumul străveziu al țigării, vă rog să-mi spuneți dacă în ce mă privește am călcat cumva legile țării dumneavoastră.

— Nu, domnișoară, preciză locotenentul. Ați urmărit un compatriot, vă interesează! Mărgeanu tăcu o clipă, își scoase o țigară, pe urmă spuse: Nu vă supărați, aveați o brichetă…

Emanuelle Masereel tresări abia perceptibil. Se uită pieziș la Grieg. Acesta zâmbea batjocoritor, cu gura până la urechi. Neliniștea abia perceptibilă a femeii i se transmise în degetele-i lungi și frumoase și anchetatorii observară acest lucru. Degetele ei avură un moment de șovăire, apoi deschise poșeta.

— Poftim! zise ea întinzându-i bricheta. Ofițerul o luă în palmă, o studie nu fără o expresie de admirație, după care își aprinse țigara. I-o înapoie spunându-i:

— Vă mulțumesc, aș vrea însă să-mi arătați și cealaltă brichetă.

Grieg izbucni într-un hohot de râs.

— Te-ai ars, Emmi! se bucură el.

Fu rândul femeii să-i arunce o căutătură rece, plină de ură. Și pentru că Mărgeanu rămăsese cu mâna întinsă, Emmanuelle Masereel scotoci poșeta și scoase la iveală o a doua brichetă care, la prima vedere, părea identică cu cealaltă. Mărgeanu o privi ca pe o jucărie, apoi i-o dădu lui Coman. După ce o cercetă, ofițerul apăsă un buton de pe birou. Se ivi un plutonier-major.

— Du-o tovarășului Nicolescu, îi ordonă Coman, dându-i bricheta. Roagă-l din partea mea să developeze filmul cât mai urgent… Așteptăm rezultatul…

Plutonierul ieși, urmărit de ochii acum nepăsători ai femeii.

— N-am fotografiat nimic din ceea ce ar putea să vă supere, mărturisi ea. Vă veți convinge. Vă răspund însă cu plăcere la întrebările dumneavoastră.

— Vă rog, îi aminti Mărgeanu, ce legătură există între dumneavoastră și arestat? De ce l-ați urmărit?

— Vă reafirmați declarația, zise femeia, că n-am călcat cu nimic legile țării dumneavoastră?

— Da, cu rezerva developării filmului…

— Voi putea pleca mâine dimineață?…

— Repet… depinde de film. Încolo, n-avem niciun motiv să nu vă lăsăm. Cine-i domnul Bartolomeu Grieg?

— Atunci am să vă răspund cu plăcere, se învoi femeia cu cinism.

— Emmi!… gemu Grieg.

— Bartolomeu Grieg face parte din organizația de contrabandiști „Macul roșu”.

— Emmi!

— A operat în multe țări. Contrabandă variată, în ultima vreme. Ne ocupăm și cu sustragerea unor valute forte din țările pe care le „vizităm”.

— Cu ce scop? întrebă Mărgeanu.

— Nu cunoaștem niciodată scopul… „Șeful” nu vrea să ne încarce conștiințele.

— Dumneata, domnule Grieg, cunoști scopul?

— Nu, nu-l cunosc nici eu!

— L-am însoțit pe Grieg de multe ori în acțiunile sale. Mă dădeam drept nevasta lui. Șeful îmi încredințase misiunea să-l supraveghez. De la o vreme începuse să ne tragă clapa. Șeful

bănuia că pune de-o parte valută și că ar vrea să lucreze pe cont propriu.

— În țara noastră ați mai operat?

— Nu, mărturisi femeia, misiunea lui Grieg trebuia să fie de recunoaștere, de stabilire a unor legături. De astă dată, șeful m-a trimis după el cu scopul de a-l urmări de la distanță.

Bartolomeu Grieg îmbătrânise brusc; ședea moale pe scaun, cu umerii căzuți, cu privirile pierdute aiurea. În răstimpuri, își amintea parcă de propria sa personalitate, își mușca buzele și mormăia înjurături. Femeia vorbea fără să-l bage în seamă.

— L-am urmărit ca să constat dacă-și îndeplinește misiunea. Dacă nu ne înșală. Asta-i tot.

— Ce ați căutat în camera lui?

— Aveam nevoie de câteva elemente prin care să-i dovedesc șefului că, într-adevăr, l-am urmărit… Am fotografiat valiza și câteva obiecte din cameră… N-am pus mâna pe nimic. Nu-i așa, Grieg? Nu-i așa că nu-ți lipsește nimic?

— Cunosc legislația României, am studiat-o înainte de a pleca, răspunse Grieg, parcă fără nicio legătură. Pentru infracțiunea săvârșită voi primi cel mult șapte ani. Emmi, după ce ies din pușcărie te caut și te împușc…

— Nu cred. Șeful a și aflat că l-ai tras pe sfoară, c-ai depus ceva în Elveția. El o să se socotească mai întâi cu tine.

— Femeie ordinară!… șuieră Grieg printre dinți.

Coman și Mărgeanu își aruncară priviri pline de înțeles.

— Mai aveți vreo întrebare?

Emanuelle luă din nou aerul unei ingenue: clipea din pleoape ca un îngeraș nevinovat.

— Nu-i așa că nu aveți niciun motiv să mă arestați? N-am călcat legile țării…

În clipa aceea, plutonierul aduse „bricheta fotografică” și filmul developat. Le înmână căpitanului Coman, apoi se retrase. Căpitanul derulă filmul și-l cercetă la lumina zilei. Constată că Emanuelle nu consumase decât patru clișee. Nu mințise. Trei reprezentau, într-adevăr, obiecte fotografiate în camera lui Grieg de la hotel. Ultimul clișeu însă fusese făcut chiar în interiorul biroului: obiectivul îl surprinsese pe Grieg șezând învins în fața anchetatorilor. Niciuna din fotografii nu lezau interesele țării. De la Coman, filmul trecu în mâna lui Mărgeanu.

— V-ați convins? întrebă femeia.

Mărgeanu dădu din cap afirmativ. Emanuelle Masereel se ridică în picioare:

— Îmi permiteți să plec?

— O clipă doar… Domnule Grieg, aveți ceva de obiectat la cele declarate aici, de către compatrioata dumneavoastră, Emanuelle Masereel?

— Nu, nimic… Recunosc totul…

Înainte de a părăsi biroul, femeia se opri lângă ușă și de acolo i se adresă lui Grieg, cu sarcasm:

— Adio, Grieg!

— Nu scapi de mine, Emmi! Te găsesc eu, și tot o să ne răfuim…

— Așadar, reluă Coman ancheta în românește, ăsta a fost scopul vizitei dumitale în România: sustragerea de valută românească! Acum să ne povestești tot ce știi despre banda „Macul roșu”.

— Vă povestesc, se învoi Grieg, dar mai întâi să-mi spuneți la câți ani o să mă condamnați? Spun tot, numai să-mi dați drumul cât mai repede… Trebuie s-o împușc pe Emmi…

Și domnul Bartolomeu Grieg începu să dea amănunte în legătură cu banda de contrabandiști „Macul roșu”.